

คู่มือการจัดการความรู้ ร้อยลายสามไต (ไตลื้อ ไตยอง ไตยวน)

(ชุมชนพึ่งตนเอง มีงาน มีอาชีพ สร้างรายได้)

(ใช้ความรู้ช่วยชุมชนช่วยตัวเอง)

โดย

มณฑล อ้นวันนา

อ.ดร.เฉลิมพล คงจิตต์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำนำ

เอกสารนี้ เป็นเอกสารที่เขียนจากประสบการณ์ของผู้เขียนที่ได้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ Maker Space พื้นที่นักคิด ห้องเรียนโลกศิลปะ ประดิษฐ์ เพื่อถ่ายทอดความรู้ พัฒนายกระดับศักยภาพชุมชนให้พึ่งตนเอง ซึ่งน่าจะมีประโยชน์สำหรับเป็นจุดเริ่มต้นให้ผู้สนใจศึกษาต่อในรายละเอียดต่อไป

เนื้อหาเรื่องราวที่น่าเสนอ เป็นประสบการณ์ร่วมของผู้เขียน ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการทำโครงการ “ร้อยลาย ๓ 1๒๓” และผู้เขียนเห็นว่า น่าจะนำมาปรับใช้หรือสนับสนุนการจัดการศึกษาได้ เอกสารนี้ไม่ใช่เอกสารทางวิชาการ ออกแบบให้คณะครูทุกคนและผู้สนใจศึกษานำไปปฏิบัติและเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรม

หากคุณประโยชน์ใดอันอาจจะเกิดมี ผู้เขียนขออุทิศแต่ครูบาอาจารย์ และท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกท่าน และกราบขออภัยความบกพร่องใดๆ อันอาจเกิดมีจากข้อเขียนเอกสารเล็กๆ นี้ด้วยครับ

มณฑล อำนวยนา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ลวดลายอัตลักษณ์ 3 ไต (ไตลื้อ ไตยวน ไตยอง)	1
การใช้ Paint.net สำหรับงานศิลปะพิกเซล	23
พื้นฐานการออกแบบตัวการ์ตูน	27
การนำลวดลายอัตลักษณ์ไปใช้	33
การสร้างแฟ้มผลงานประชาสัมพันธ์ออนไลน์	38
ติดต่อ ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ	43
บรรณานุกรม	44

ลวดลายอัตลักษณ์ 3 ไต (ไตลื้อ ไตยวน ไตยอง)

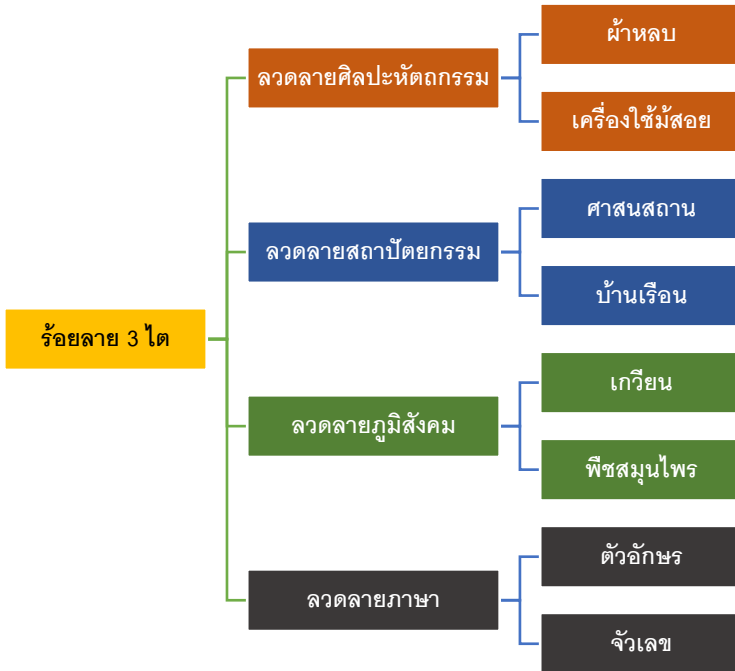
ชุมชนเมืองสามไต อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน การย้ายถิ่นฐานเข้ามาอาศัยกลุ่ม 3 กลุ่ม (ไตลื้อ ไตยวน ไตยอง)

ชุมชนไตลื้อ ถูกกวาดต้อนมาจากเมืองสิบสองปันนา เชียงรุ่ง (สำเนียงคนบ้านธิเมืองแจ่งฮ่าง หรือ จิ่งหง หรือ แจ่งฮ้าง หรือ เชียงรุ่งปัจจุบัน) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ราวปี พ.ศ.2357-2368 คนไตลื้อ ผู้หญิงสวมเสื้อปักเอวลอย มีลายขลิบสีสันสวยงามและนุ่งผ้าชิ้นลายขวาง ทอเทคนิคลวงหรือเกาะ เรียกว่า “ลายน้ำไหล” โปกหัวสีขาว ชอบใส่เสื้อผ้าโทนสีเข้มถึงดำ โดยผู้ชายจะสวมเสื้อสีขาว กางเกงผ้าสะดอสีขาว

ชุมชนไตยอง (คนลื้อเมืองยอง) ได้ถูกกวาดต้อนมาจากเมืองยองเขมรัฐ เชียงตุงมาไว้ที่ลำพูนและขยายชุมชนมาสู่บ้านธิ ราวปี พ.ศ.2348-2357 ลักษณะการแต่งกายผู้หญิง ทอผ้าชิ้น ลวดลายที่ทอเรียกว่า “ชิ้นก่านตำควาย” หัวท้ายของชิ้นเป็นสีแดงหรือสีดำสลับกันไป เสื้อเป็นเสื้อปัดรัดรูป เอวสั้น แขนกระบอก ตัดเย็บด้วยมือ ผ้าโปกหัวสีขาวและชมพู นิยมการเกล้ามวยแล้วเสียบปิ่นปักผมเป็นเครื่องประดับ เจาะหูด้วยดอกรู ทำจากเงินหรือทองคำ

ชุมชนไต่ยวน เข้ามาตั้งรกรากหนีความยากจนและน้ำท่วม โดยได้ย้ายถิ่นมาจากแถบบ้านวังสิงห์คำตำบลป่าแดด อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ราวปี พ.ศ. 2420-2430 เครื่องแต่งกายผู้ชายไต่ยวนชาวบ้านปกติ จะนุ่งผ้าต้อยหรือผ้าเค็ดหม่อม ไม่นิยมสวมเสื้อแต่จะใช้ผ้าผืนยาวคลุมร่างกาย แต่ดั้งเดิมจะนิยมสักหมึกเป็นลวดลายประดับผิวหนังตามความเชื่อในคาถาอาคม เครื่องแต่งกายผู้หญิงไต่ยวน นุ่งผ้าซิ่นประกอบจากผ้าหน้าแคบลายริ้วขวางลำตัว ต่อตีนด้วยผ้าสีแดงหรือดำ และต่อหัวซิ่นด้วยผ้าสองสีคือ สีขาวและสีแดง/ดำ หรือ อาจเป็นผ้าสีเดียวกันก็ได้ เย็บเข้าด้วยกันเป็นถุง เรียกซิ่นชนิดนี้ว่า “ซิ่นดำ” หรือ “ซิ่นต่อตีนต่อเอว”

การสืบค้น สืบสาน ส่งเสริม ภายใต้โครงการร้อยละ 3 ไต่ การพัฒนารูปแบบการแลกเปลี่ยนและสร้างความรู้เพื่อยกระดับธุรกิจชุมชนอย่างยั่งยืน ได้รวบรวม ลายประจำพื้นบ้านลายประยุกต์ต่างๆ เป็นของดีลายอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอำเภอบ้านธิ ที่สามารถนำไปพัฒนาส่งเสริมศักยภาพการสร้างผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน เพื่อสร้างอาชีพ รายได้ เพิ่มเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมชุมชน โดยแบ่งหมวดองค์ความรู้และอัตลักษณ์ชุมชนบ้านธิเมือง 3 ไต่ (ไต่ลื้อ ไต่ยวน ไต่ยอง) ดังนี้

องค์ความรู้และลวดลายอัตลักษณ์ชุมชน 3 ไต
(ไตลื้อ ไตยวน ไตยอง)

1. หมวดลวดลายศิลปะหัตถกรรม

หัวข้อย่อย ลวดลายผ้าหลบ¹

ลวดลายจากผ้าหลบผืนที่ 1

	<p>ลายดอกแก้ว พัฒนามาจากการผสมรูปสามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยม</p>
---	--

¹ ผ้าหลบ หมายถึง ผ้าปูที่นอนซึ่งใช้ปูทับลงบนฟูกที่นอน (สลิ) อีกทีหนึ่ง โดยทั่วไปจะเป็นผ้าฝ้ายสีขาวทอลายขัตธรรมดา ใช้พิมที่มีหน้าแคบ กว้างประมาณ 40 – 60 ซม

	<p>ลายชั้นดอก ใช้เป็นเสาแบ่งหน่วยลายภายในแถวเดียวกัน</p>
	<p>ลายม้า สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติการเป็นภาชนะ และความอดทนใช้เป็นหน่วยลายเดี่ยวขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายนกคู่ ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายนกยูง สื่อถึงสวรรค์ ความสูงส่ง ศักดิ์สิทธิ์ ใช้เป็นหน่วยลายเดี่ยวขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายหับนกยูง ถูกใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายปราสาท มาจากประเพณีทานปราสาทให้ผู้ล่วงลับได้อาศัยอยู่บนสวรรค์มักพบอยู่บนเรือหรือหลังม้า</p>
	<p>ลายเอียงย่องม้า สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายเอียงย่องม้า สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติการเป็นภาชนะ และความอดทน ใช้เป็นหน่วยลายเดี่ยวขนาดใหญ่</p>

	<p>ลายนกน้อย ลายไก่อ้อย สื่อถึงธรรมชาติและควมอุดมสมบูรณ์ มักพบคู่กับลายม้า</p>
	<p>ลายต้นเงินต้นทอง สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ใช้เป็นหน่วยลายประกอบ</p>
	<p>ลายขอกี้ว ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายขอเครีอ สื่อถึงความกลมเกลียว ความเป็นเครือญาติหรือวงศ์ตระกูล ใช้เป็นลายประกอบ</p>
	<p>ลายกาบขอเครีอ พัฒนามาจากการผสมลายขอเครีอและลายกาบ ใช้เป็นลายประกอบ</p>
	<p>ลายแก้วตอมเครีอ (บะตอมเครีอ) พัฒนามาจากการผสมลายแก้วตอมกับลายกาบ ใช้เป็นลายประกอบ</p>
	<p>ลายกาบเครีอไก่อ้อย พัฒนามาจากการผสมลายไก่อ้อยลายแก้วตอมเครีอและลายกาบขอเครีอ ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายขอสอง ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>

	<p>ลายนาค</p> <p>สื่อถึงผู้สร้างความสะดวกแห่งระบบนิเวศ นำความอุดมสมบูรณ์มาให้ ลักษณะลำตัว ประจบกันสะท้อนถึงความไม่แตกแยก ใช้เป็นหน่วยลายเดี่ยวขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายเสากันห้อง (หางแก้วต่อม)</p> <p>ใช้แบ่งหน่วยลายภายในแถวเดียวกันเป็นห้องๆ</p>
	<p>ลายม้า</p> <p>สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ การเป็นภาชนะ และความอดทน ใช้เป็นลายสร้อยสา</p>
	<p>ลายนาคคู่</p> <p>พัฒนามาจากการผสมลายนาค ลายหางแก้วต่อม และลายขอสองต่อเนื่องกันไป เป็นแถวยาว ใช้เป็นหน่วยลายเดี่ยวขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายม้า</p> <p>สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ การเป็นภาชนะ และความอดทน</p>
	<p>ลายปราสาทม้า</p> <p>พัฒนามาจากลายปราสาท ลายม้า ลายเอียงย่องม้า ลายขอกี่ว ลายไก่อ้น้อย</p>

ลวดลายจากผ้าหลบผืนที่ 2

	<p>ลายแก้วตอม ลายโหนดตาไก่ ลักษณะเป็นลูกๆ หรือเป็นก้อนๆ ใช้เป็น หน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายกาบ ลายรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็กใช้เป็นหน่วย ลายประกอบขนาดเล็ก</p>

	<p>ลายขोन้อย ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายหีบดอกขोन้อย พัฒนามาจากลายขोन้อยและลายหีบแก้ว ต่อม ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายเขี้ยวหมา ให้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายเสริม ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายกาบเครือขोन้อย พัฒนามาจากเขี้ยวหมากับลายกาบ ใช้เป็นหน่วยลายประกอบ</p>
	<p>ลายแก้วต่อมเครือ ลายโหน่ยตาไก่เครือ พัฒนามาจากการผสมลายแก้วต่อมกับ ลายกาบ ใช้เป็นลายประกอบ ใช้เป็น หน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายแก้วต่อม ลายโหน่ยตาไก่ ลักษณะเป็นลูกๆ หรือเป็นก้อนๆ ใช้เป็น หน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายกำมปู ลักษณะคล้ายกำมปู ใช้เป็นลายประกอบ</p>
	<p>ลายขันดอก ใช้เป็นเสาแบ่งหน่วยลายภายในแถว เดียวกัน</p>

	<p>ลายแก้วต่อมกำมปู พัฒนามาจากลายแก้วต่อมกับลายกำมปู ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายต้นเงินต้นทอง สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ใช้เป็นหน่วยลายประกอบ</p>
	<p>ลายคน ลายกบ ลายคนครึ่งกบ เกี่ยวข้องกับพิธีขอฝน น้ำและความอุดม สมบูรณ์ ใช้เป็นหน่วยลายประกอบ</p>
	<p>ลายกาบขอสอง พัฒนามาจากลายกาบและลายขอสอง ใช้เป็นหน่วยลายประกอบ</p>
	<p>ลายชั้นดอกผสมแก้วต่อม พัฒนามาจากการผสมลายชั้นดอกและ ลายแก้วต่อม ใช้เป็นลายประกอบ</p>
	<p>ลายกาบ ลายรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ใช้เป็นหน่วย ลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายหีบดอกขोन้อยซ้อนแก้วต่อเครื่อง ลายผสมที่มีโครงสร้างลายประกอบ คือ ลากดอกขोन้อยและลายแก้วต่อเครื่อง ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายขอเครื่องใหญ่ ลายขอใหญ่ที่ต่อเนื่องกันไปเป็นแถวยาว ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>

	<p>ลายหีบขันดอกผสมแก้วต่อม</p> <p>ลายผสมที่มีโครงสร้างลายประกอบ คือ ลายหีบขันดอกและลายแก้วต่อม ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายสร้อยแก้วต่อมเครือ ลายหางสะเปา</p> <p>ใช้เป็นลายสร้อยสา</p>
	<p>ลายคนขี่ม้า</p> <p>ลายผสมที่มีโครงสร้างลายประกอบ คือ ลายคน ลายม้า ลายเอี้ยงของม้า ลายไก่อ้อย ลายขอกี้ว และลายต้นเงินต้นทอง ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>

ลวดลายจากผ้าหลบผืนที่ 3

	<p>ลายมอม สื่อถึงความมีอำนาจ ใช้เป็นหน่วยลาย เดี่ยวขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายกาบขอสี่ ใช้เป็นหน่วยลายประกอบ</p>
	<p>ลายขันดอก ใช้เป็นเสาแบ่งหน่วยลายภายในแถว เดียวกัน</p>
	<p>ลายนกหัสติลิงค์ สัตว์ผสมระหว่างนกกับช้าง สื่อถึงสวรรค์ ใช้เป็นหน่วยลายเดี่ยวขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายต้นเงินต้นทอง สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ใช้เป็นเสาแบ่งหน่วยลายภายในแถว เดียวกันเป็น ห้อง ๆ</p>
	<p>ลายนกยูง ลายหงส์ สื่อถึงสวรรค์ ความสูงส่ง ศักดิ์สิทธิ์ ใช้เป็น หน่วยลายเดี่ยวขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายช้าง สื่อถึงความยิ่งใหญ่ ความเจริญรุ่งเรือง ใช้เป็นหน่วยลายเดี่ยวขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายเอี้ยงของม้า สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ใช้เป็นลายสร้อยสา</p>

	<p>ลายเอียงของม้า สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ใช้เป็นลายสร้อยสา</p>
	<p>ลายคั่นเคื่อง ลายตาแซง ใช้แบ่งและเชื่อมลายในแนวนอน ใช้ เริ่มต้นก่อนจะสร้างหน่วยลายจนถึง บรรทัดสุดท้ายหน่วยลายจบลงด้วยคั่น เคื่อง</p>
	<p>ลายดอกบ่าง บ่าง แปลว่าครึ่ง หมายถึง ลายสามเหลี่ยม ซึ่งเป็นส่วนครึ่งหนึ่งของขนมเปียกปูน ใช้ เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายดอกบ่างสลับ ลายดอกบ่างสลับต่อเนื่องกันไปเป็นแถว ยาว ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายนกยูงคู่ ลายหงส์คู่ ลายผสมที่มีโครงสร้างลายประกอบ คือ ลายหงส์หันหน้าเข้าหากัน และ ลายต้น เงินต้นทอง สลับต่อเนื่องกันเป็นแถวยาว</p>

ลวดลายจากผ้าหลบผืนที่ 4

	<p>ลายแก้วต่อม ลายโหนดตาไก่ ลักษณะเป็นลูกๆ หรือเป็นก้อนๆ ใช้เป็น หน่วยลายประกอบขนาดเล็ก</p>
	<p>ลายนกน้อย ลายไก่อ้อย สื่อถึงธรรมชาติและ ความอุดมสมบูรณ์ มัก พบคู่กับลายม้า</p>
	<p>ลายนกยูง ลายหงส์ สื่อถึงสวรรค์ ความสูงส่ง ศักดิ์สิทธิ์ ใช้เป็น หน่วยลายเดี่ยวขนาดใหญ่</p>

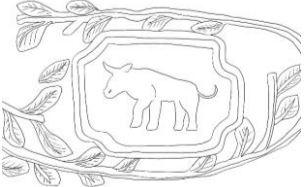

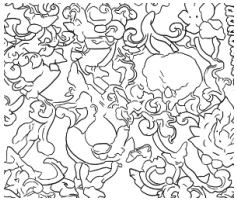
	<p>ลายนกหัสติลิงค์ สัตว์ผสมระหว่างนกกับช้าง สื่อถึงสวรรค์ ใช้เป็นหน่วยลายเดี่ยวขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายกรอบ ใช้เป็นหน่วยลายประกอบ</p>
	<p>ลายเสากันห้อง ใช้แบ่งหน่วยลายภายในแถวเดียวกันเป็น ห้อง ๆ</p>
	<p>ลายสร้อยแก้วต่อมเครือ ลายหางสะเปา ใช้เป็นลายสร้อยสา</p>
	<p>ลายขอกระแจ ลายกุกูญแจ ใช้เป็นหน่วยลายประกอบ</p>
	<p>ลายขอกูด ลายเก้าแก่สัมพันธ์กับ ผักกูด ที่เป็นอาหาร พื้นบ้าน ใช้เป็นหน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>
	<p>ลายขอกระแจซ้อนกูด ลายผสมที่มีโครงสร้างลายประกอบ คือ ขอกระแจ ลายกูด และลายไก่อ้อย ใช้เป็น หน่วยลายประกอบขนาดใหญ่</p>

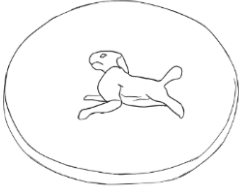

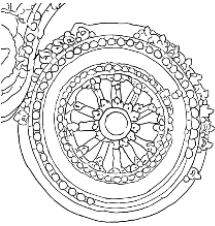
2. หมวตลวดลายศิลปะหัตถกรรม

หัวข้อย่อย ลวดลายเครื่องใช้ไม้สอย

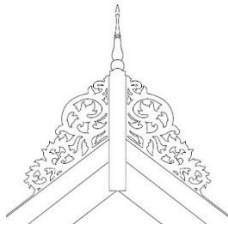
	<p>ลายดอกจี๋หุบ</p> <p>การแต้มดอก ประกอบด้วย ดอกจี๋ ดอกแย้ม ดอกบาน ใบ เกสร ใช้เป็น ลวดลายเครื่องเซิน</p>
	<p>ลายประจำยามผสมลายห้วนาก</p> <p>ลวดลายโบราณของล้านนา เป็นการ นำรูปแบบจากธรรมชาติมาเขียนเป็น ลาย ใช้เป็นลวดลายกระbung</p>
	<p>ลายประจำยาม</p> <p>ลวดลายโบราณของล้านนา เป็นการ นำรูปแบบจากธรรมชาติมาเขียนเป็น ลาย ใช้เป็นลวดลายกระbung</p>
	<p>ลายขอกูด</p> <p>ลายเก่าแก่สัมพันธ์กับ ผักกูด ที่เป็น อาหารพื้นบ้าน ใช้เป็นลวดลาย เครื่องปั้นดินเผา</p>
	<p>ลายปู</p> <p>ใช้เป็นลายหัวเข็มขัด</p>
	<p>ลายโงยหางไก่</p> <p>ลายแต้มดอกล้านนา ใช้เป็นลายจาน เซรามิค</p>

หัวข้อย่อย ลวดลายสถาปัตยกรรม

	<p>ลายกรอบพรรณพฤกษา ใช้เป็นลายฐานอุโบสถ</p>
	<p>ลวดลายสัตว์ในอุดมคติ ไม่สามารถระบุได้ คล้ายกิเลน ลักษณะภาพเป็นภาพปูนปั้น ต่ำ บันเป็นรูป ใช้เป็นลายฐาน อุโบสถ</p>
	<p>ลายวัว สัตว์ใช้งานนำมาเทียบล้อเกวียน ใช้เป็นลายฐานอุโบสถ</p>
	<p>ลายเมฆ ใช้เป็นลายกู่</p>
	<p>ลายดอกโบตั๋น ลักษณะการผูกปลายก้านดอก เต็ม พื้นที่ ซึ่งมีกพบลวดลายลักษณะ นี้ในลายเครือล้านนา ประดับตาม กายนบนากบล่าง ใช้เป็นลายกู่</p>

	<p>ลายกระต่าย</p> <p>ด้านทิศตะวันออก สัญลักษณ์ แทนพระจันทร์ สื่อถึงความ เจลิยวฉลาด ในความเชื่อดั้งเดิม สัตว์ขนาดเล็กอย่างกระต่ายได้ทำ หน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ต่อสังคมและ ธรรมชาติ ใน “สสบัณฑิตชาดก” ที่ยอมสละชีวิตเพื่อทานบารมี ใช้ เป็นลายหน้าบัน</p>
	<p>ลายนกยูง</p> <p>ด้านทิศตะวันตก สัญลักษณ์แทน พระอาทิตย์ ใช้เป็นลายหน้าบัน</p>
	<p>ลายธรรมจักร</p> <p>ด้านทิศเหนือ สัญลักษณ์ครอบ คลุมเหล่าธรรมทั้งที่เป็นกุศล ธรรมทั้งหมด รวมทั้งความไม่ยึด มั่นถือมั่นอะไรๆ ในโลกทั้งสิ้น ใช้ เป็นลายหน้าบัน</p>

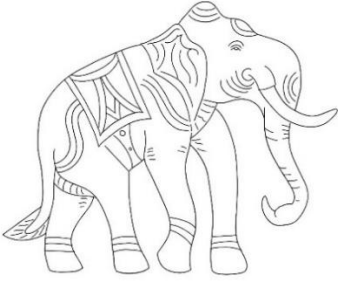
หัวข่อยอย ลวดลายบ้านเรือน

	<p>ลายจั่ว</p> <p>ใช้เป็นลายจั่วเรือนไทยลื้อ</p>
---	--

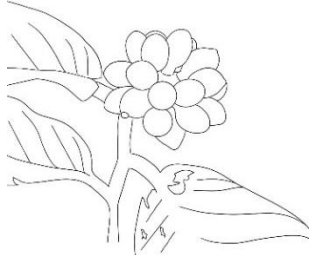
3. หมวตลวดลายภูมิสังคม

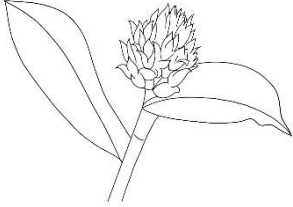
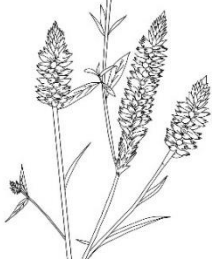
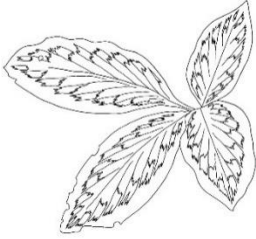
หัวข้อย่อย ลวดลายเกี่ยวยน

	<p>ลายชนบท แสดงถึงวิถีชนบท โดยใช้คำคม เลียนแบบมาจากกรดิลป ล้อ ที่แฝงด้วยอารมณ์สุนทรีย์ ใช้เป็นลายตาตหน้าล้อ เกี่ยวยน</p>
	<p>ลายช้างคู่ชูพานรัฐธรรมนูญ สะท้อนถึงการมีรัฐธรรมนูญ และความเป็นประชาธิปไตย แบบไทยๆ ในสมัยนั้น ใช้เป็นลายตาตล้อเกี่ยวยนด้านหลัง</p>
	<p>ลายพานาคเกี่ยวหวาง ตามความเชื่อเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ มั่งคั่ง การให้น้ำหล่อเลี้ยงพืชพรรณ ธัญญาหาร นำมาจากต้นแบบบันไดนาคหน้าวัด หน้าบันพระวิหาร ใช้เป็นลายตาตล้อ เกี่ยวยนด้านล่าง</p>

	<p>ลายช้าง สื่อถึงความยิ่งใหญ่ ความ เจริญรุ่งเรืองชั้นสูงและ เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาที่ เคยถวายรับใช้พระพุทธเจ้า ใช้เป็นลายคาดล้อเกวียน ด้านหลัง</p>
	<p>ลายพรรณพฤกษาหม้อ ปुरुณฆฏะ สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ เป็นเครื่อง สักการบูชา ใช้เป็นลายคาด หน้าล้อเกวียน</p>

หัวข้อย่อย ลวดลายพืชสมุนไพร

	<p>ลายกระทือป่า ประโยชน์ เหง้ากระทือ ใช้ บำรุงน้ำนมสตรีให้บริบูรณ์ ลดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ขับลม ช่วยย่อยอาหาร</p>
	<p>ลายนมแมว ประโยชน์ ดอก มีน้ำมันหอม ระเหย เนื้อไม้และราก ต้มแก้ ไขกลับ รากเป็นยาแก้โรค ผอมแห้งของสตรีเนื่องจาก คลอดบุตร</p>

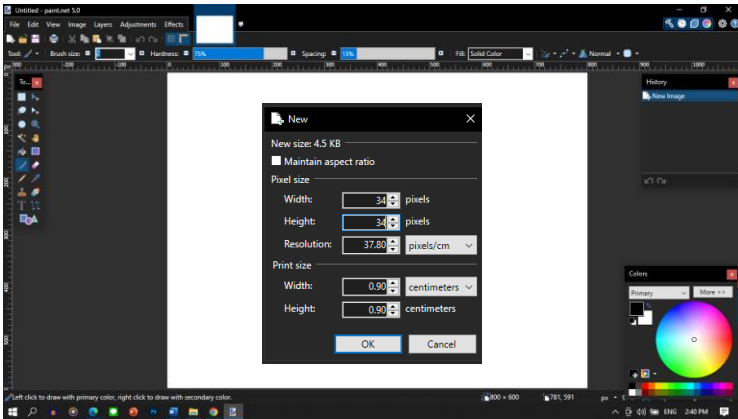
	<p>ลายดอกพุทธรักษา ประโยชน์ ดอกเป็นยาช่วย สงบจิต ทำให้หัวใจสดชื่น ไข้ เป็นยาขับพิษร้อน ขับน้ำชื้น ในร่างกาย และช่วยลดความ ดัน</p>
	<p>ลายเอื้องหมายนา ประโยชน์ เหง้าเป็นยารักษา ท้องมาน ราก เป็นยาขม แก้ ไอ ขับเสมหะลำต้น นำไปต้ม ช่วยขับปัสสาวะ นำไปหยอด หูแก้อาการหูน้ำหนวก</p>
	<p>ลายดอกหงอนไก่ ประโยชน์ ดอก ก้าน ใบ แก้ ริดสีดวงทวาร แก้บิด มูก เลือด ตกเลือด เมล็ด ขับลม ร้อนในตับ ราก อากาศท้องอืด เพ้อ</p>
	<p>ลายว่านนกคุ้ม ประโยชน์ ว่านมงคล ไข้หัว ทำน้ำมันหอมระเหย</p>

การใช้ Paint.net สำหรับงานศิลปะพิกเซล

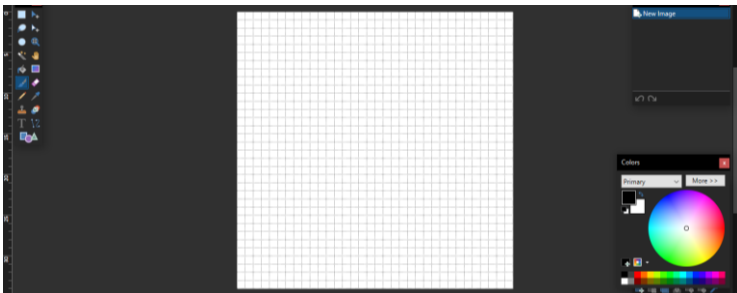
1. ดาวน์โหลดและติดตั้งโปรแกรม Paint.net

2. เปิด Paint.net และ สร้างรูปภาพใหม่ขนาด 36 x 36 pixels

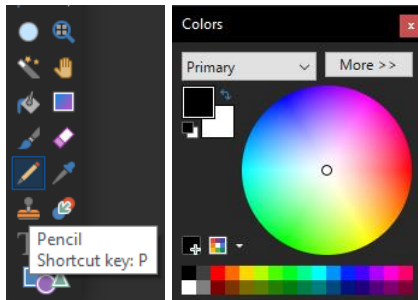
3. ไปที่เมนู “View” และตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้เลือก Pixel Grid” การดำเนินการนี้จะแสดงเส้นตารางเหนือรูปภาพ ทำให้มองเห็นและวางพิกเซลแต่ละพิกเซลได้ง่ายขึ้น

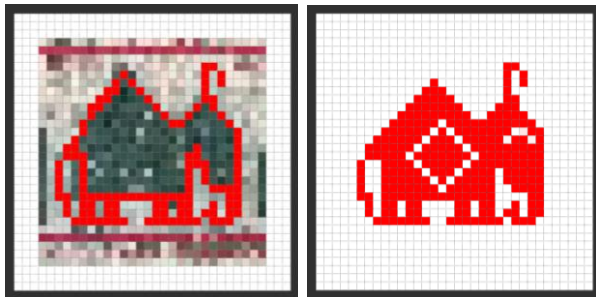
4. เพื่อให้ง่ายต่อการมองเห็นแต่ละพิกเซลคุณสามารเพิ่มระดับการซูมได้โดยไปที่เมนู “View” และเลือก “Zoom In” หรือ แถบการย่อ/ขยาย อยู่มุมขวาล่างสุด

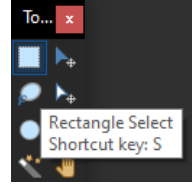
5. เลือกเครื่องมือ “Pencil” จากแถบเครื่องมือด้านซ้าย เครื่องมือนี้ช่วยให้คุณวาด Pixel บนภาพ และเลือกสีได้จากเครื่องมือ “Color” ด้านซ้ายมือ

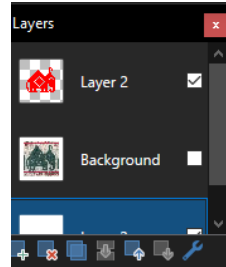
6. ร่างรูปตามแบบที่ต้องการ ภาพต้นแบบเป็นแนวทางค้นหาได้ที่ (www.capbilitytank.com) และหากต้องการลบให้ใช้สีขาว

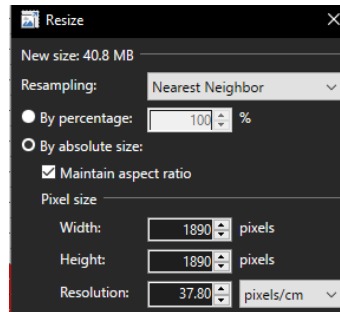
7. คุณยังสามารถใช้เครื่องมือ “Select” เพื่อเลือกพื้นที่เฉพาะของรูปภาพและย้ายหรือคัดลอกไปยังตำแหน่งอื่นๆ

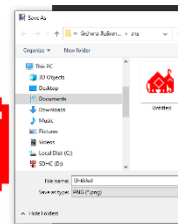
8. คุณสามารถใช้คุณสมบัติ “Layer” เพื่อสร้างชั้นต่างๆ ของภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการทำงานกับส่วนต่างๆ ของภาพที่แยกกัน

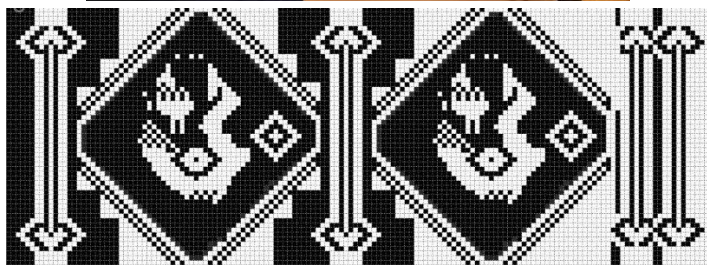

9. ต้องการปรับขนาดไปที่เมนู “Image” แล้วเลือก “Resize” สามารถปรับความกว้างและความสูงใหม่ที่ต้องการ เลือก “Nearest Neighbor” เพื่อลือคอัตราส่วนภาพไว้ ไม่ให้บิดเบี้ยว

10. จากนั้นไปที่เมนู “File” แล้วเลือก “Save as” เลือก “PNG” พิมพ์ชื่อไฟล์ที่ต้องการ คลิกปุ่ม “Save” เพื่อบันทึกภาพในตำแหน่งที่เลือก

รูปที่ 1 เจ้าของผลงาน เด็กชายภูมิพัฒน์ หลวงป่า (ป.4)

ลอกกลวดลายหงส์และเสาต้นเครื่อง

พื้นฐานการออกแบบตัวการ์ตูน

1. การสร้างแนวคิด : นี่เป็นขั้นตอนเริ่มต้นที่นักออกแบบตัวการ์ตูนจะหาไอเดียเกี่ยวกับตัวการ์ตูน รวมถึงบุคลิก ภูมิหลัง และจุดประสงค์ของเรื่องราว

ไอเดีย : ลายกระต่ายปูนปั้นกู่ กู่เฮื่อง (ร้าง) บ้านศรีดอนชัย ตำบลบ้านธิ

ความหมาย : สัญลักษณ์แทนพระจันทร์ สื่อถึงความเฉลียวฉลาด

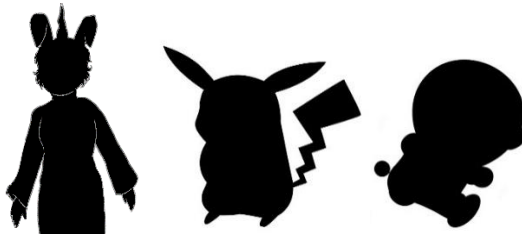
ภูมิหลัง : ในความเชื่อดั้งเดิมสัตว์ขนาดเล็กอย่างกระต่ายได้ทำหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ต่อสังคมและธรรมชาติ เช่น การไหว้พระจันทร์ คือการไหว้คุณงามความดีของกระต่ายใน “สप्तมิถิตชาดก” ที่ยอมสละชีวิตเพื่อทานบารมี

2. การร่าง : เมื่อได้ไอเดียแล้ว ให้เริ่มร่างโครงสร้างตัวการ์ตูน โดยใช้ดินสอและกระดาษ การดำเนินการนี้ทำขึ้นเพื่อสรุปลักษณะของตัวการ์ตูนและทดสอบท่าทางหรือการแสดงออกต่างๆ

รูปที่ 2 ร่างลักษณะของตัวละคร

3. การกำหนดภาพเงา : ผู้ออกแบบกำหนดภาพเงาของตัวการ์ตูนซึ่งเป็นรูปร่างและรูปแบบโดยรวมของตัวการ์ตูนที่มองเห็นได้จากระยะไกล ช่วยให้จดจำได้ง่าย เช่น ปีกกาจู โดราเอมอน

รูปที่ 3 ภาพเงาตัวการ์ตูน

ที่มา : <https://github.com/> และ <https://www.silhouette.pics/>

4. การเพิ่มคุณสมบัติ : จากนั้นนักออกแบบจะเพิ่มคุณสมบัติต่างๆ เช่น ตา จมูก ปาก หู และผม

รูปที่ 4 การเพิ่มคุณสมบัติต่างๆ

5. การกำหนดประเภทร่างกาย : นักร้องแบบสร้างเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับของตัวการ์ตูน เพื่อให้มั่นใจว่าสอดคล้องกับบุคลิกและภูมิหลังของตัวการ์ตูน

รูปที่ 5 เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับของตัวการ์ตูน

6. การกำหนดจานสี : ผู้ออกแบบกำหนดจานสีสำหรับตัวการ์ตูน ซึ่งสามารถใช้เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก หรือสัญลักษณ์

รูปที่ 6 จานสีสำหรับตัวการ์ตูน

7. เสร็จสิ้นการออกแบบ : เมื่อการออกแบบตัวการ์ตูนเสร็จสมบูรณ์ ทีมครีเอทีฟของโปรดักต์จะตรวจสอบและแก้ไขที่จำเป็น

รูปที่ 7 ลงสีตัวการ์ตูน

รูปที่ 8 เจ้าของผลงาน ชุติกาญจน์ มหาไม้

8. การปรับแต่งภาพร่าง : ภาพร่างจะได้รับการปรับปรุงโดยนักออกแบบจะเพิ่มรายละเอียดและปรับแต่งรูปลักษณะของตัวการ์ตูน ภาพร่างขั้นสุดท้ายควรเป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของตัวการ์ตูนขั้นสุดท้าย

รูปที่ 9 การ์ตูน ปรับปรุงโดยนักออกแบบ

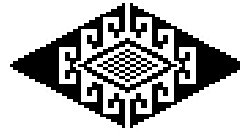
การนำลวดลายอัตลักษณ์ชุมชน 3 ใต้ ไปประยุกต์ใช้

1. สมาคมไม้เก่า

พัฒนาลวดลายกรอบรูป

ออกแบบต่อลวดลายชะแฉะหลงตู้ (กุญแจหลงตู้) แบบต่อเนื่องนำไปใช้กับเศษไม้เก่าของชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของข่วัญพิเศษของหนังสือเรื่อง “กว่าจะเป็นช้าง บ้านจ้างนี้” โดยการร่วมมงานกับ สล่าเพชร วิริยะ ศิลปินแกะสลักช้าง

รูปที่ 10 กรอบรูปลวดลายชะแฉะหลงตู้(กุญแจหลงตู้)

2. ร้านคำแพ

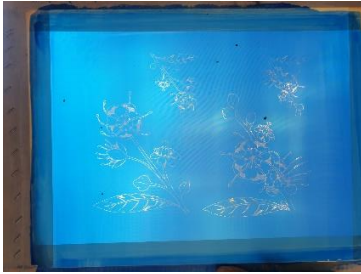
ได้รับแรงบันดาลใจจากลวดลาย
พรรณพฤกษาประยุกต์ใหม่

จากสิ่งพบเห็นในภูมิสังคมชนบท
เช่น ดอกข่า เกาวัดย์เปรียง ดอก
บานไม่รู้โรยป่า ดอกกระทกรก
กระถินฯ ใส่ลวดลายภาษา
(ใช้คำว่า **คำแพ**)
หือคำแม่้นขายหมาน รวยเงินคำ
งานฝีมือประณีตละเอียดปัก
ด้านหน้าด้านหลังเหมือนกัน

รูปที่ 11 ชุดหมอนอิงพรรณพฤกษา

3. ผู้ประกอบการและชุมชนผู้สูงอายุห้วยยาบ

พัฒนาลวดลายดอกไม้ไทย

เพื่อนำไปใช้เป็นแบบเพื่อนำไปปักประดับตกแต่งในงานผ้า

รูปที่ 12 ซิลค์กรีนปักผ้าลวดลายดอกไม้ไทย

4. โรงเรียนเทศบาลตำบลบ้านธิ

ได้รับแรงบันดาลใจจากลวดลายพรรณพฤกษาห่อปฐมนิคมะ ลวดลายเอื้องหมายนาและลวดลายต้นเงินต้นทองจากผ้าหอบ

รูปที่ 13 เสื้อสกรีนลวดลายประยุกต์ 3 ไต (ไตลื้อ ไตยวน ไตยอง)

สื่อความหมายถึงความอุดม
สมบูรณ์ เป็นเครื่องสักการบูชา
ความเจริญงอกงามของชุมชน
3 ไต (ไตลื้อ ไตยอง ไตยวน)
ใช้สีหลายสีโทนสดใส หมายถึง
ความมีจินตนาการ และความ
หลากหลาย พิมพ์บนเนื้อยี่ด้า
คอตตอน 100% สีขาว

5. เครือข่ายร้านค้าโรงเรียน **Boat Shop** (ร้านค้าขายตรง)

ช่องทางการจัดจำหน่าย
ศูนย์กลางรวบรวมจัดจำหน่าย
ผลิตภัณฑ์ของดีชุมชนบ้านธิเมือง
3 ไต (ไตลื้อ ไตยวน ไตยอง) Boat
Shop ร้านค้า โรงเรียนเทศบาล
ตำบลบ้านธิ 141 หมู่ 19 ตำบล
บ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
51000 โทร. 089-5529804, 091-
4799386

รูปที่ 14 ช่องทางการจัดจำหน่าย

6. ส่งเสริมการตลาดออกบูธแสดงสินค้า

ประชาสัมพันธ์และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของดีชุมชนบ้านธิเมือง 3 ไต (ไตลื้อ ไตยวน ไตยอง) ที่วิทยาลัยสี่อ ศิลปะ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนำเสนอผลงานที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน

7. ช่องทางประชาสัมพันธ์และติดต่อ (ร้านค้าออนไลน์)

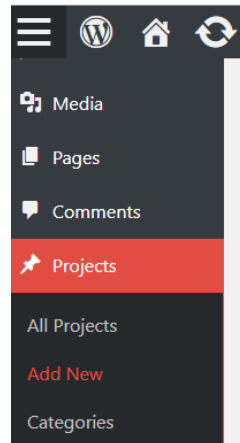
การสร้างเพิ่มผลงานประชาสัมพันธ์ออนไลน์

1. เข้าชื่อของแดชบอร์ดหรือระบบหลังบ้านของเว็บไซต์

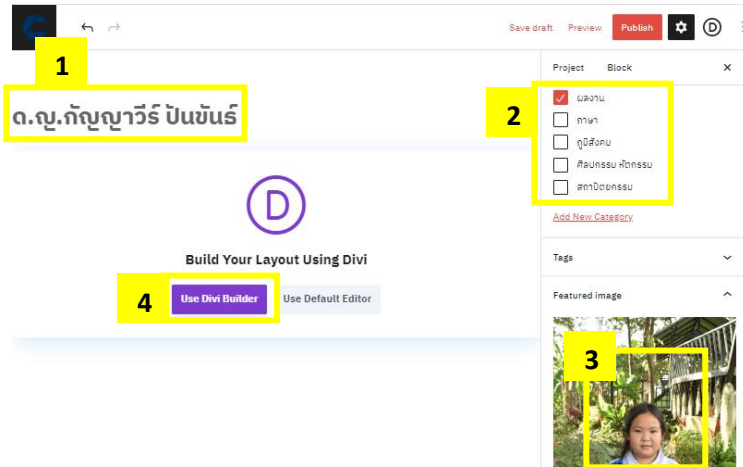
www.capabilitytank.com/admin > กรอกชื่อผู้ใช้และรหัส

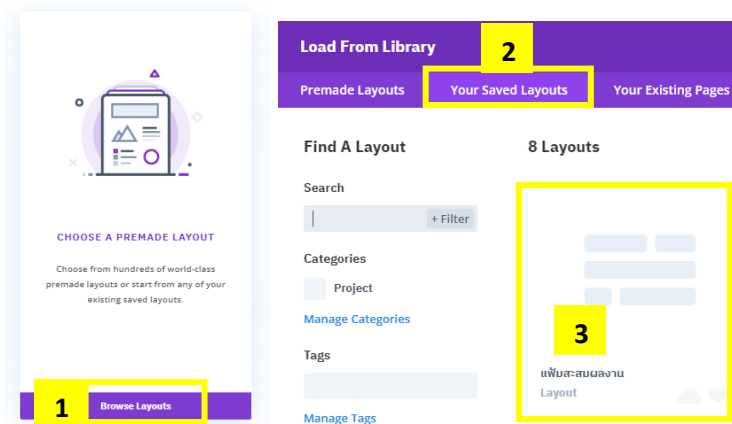
2. สร้างโปรเจคใหม่ : ไปที่ส่วนของ
“Project” คลิก “Add New”

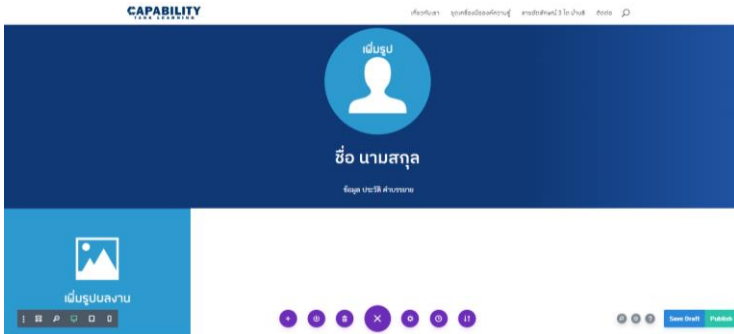

3. สร้างโปรเจค : ใส่ชื่อ-นามสกุล > เลือกหมวด “ผลงาน”
> ใส่รูปภาพ > คลิก “Use Divi Builder”

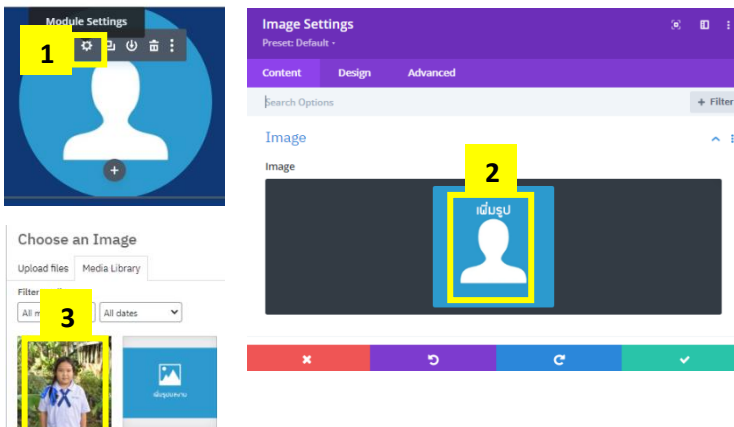
4. สร้างแฟ้มสะสมผลงาน : เลือก “Browse Layout” > Your Saved Layouts > แฟ้มสะสมผลงาน

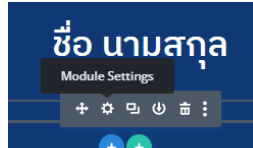
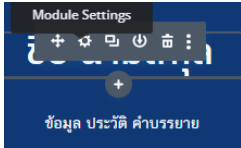

รูปที่ 16 หน้าต้นแบบเพิ่มสะสมผลงาน

5. เพิ่มรูปในหน้าโปรไฟล์ : เลื่อนเคอร์เซอร์ไปที่รูป > คลิกไอคอนพื้นเพ็อง > คลิกเปลี่ยนรูป > เลือกรูปที่ต้องการและเปลี่ยนขนาดเป็น 150 x 150

6. กรอกข้อมูล : เลื่อนเคอร์เซอร์ไปที่ ชื่อ นามสกุล > คลิก
 ฟันเฟืองแก้ไขข้อความ > ทำแบบเดียวกันที่ ข้อมูล ประวัติ

7. เพิ่มรูปภาพผลงาน : เลื่อนเคอร์เซอร์ไปที่แถบรูปภาพผลงาน
 > คลิกฟันเฟืองแก้ไขรูปผลงาน > คลิกไอคอนถังขยะลบภาพ
 ตัวอย่าง > คลิกเครื่องหมายบวกเพิ่มภาพใหม่ > อัปโหลดภาพ >
 ใส่ชื่อผลงานและคำบรรยาย

The screenshot shows the CAPABILITY user interface. At the top, there's a header with the user's name 'ด.ญ.กัญญาวีร์ ปินจันทร์' and a profile picture. Below the header, there's a navigation bar with icons for 'เพิ่มรูปผลงาน' (Add artwork), 'เพิ่มข้อมูล' (Add information), and 'เพิ่มประวัติ' (Add history). The main content area is divided into sections: 'เพิ่มรูปผลงาน' (Add artwork), 'เพิ่มข้อมูล' (Add information), and 'เพิ่มประวัติ' (Add history). The 'เพิ่มรูปผลงาน' section is currently active, showing a 'Media' dialog box with an 'Upload files' button, a 'Filter media' dropdown, and a list of images. A 'Media' dialog box is also open, showing the 'Upload files' button, a 'Filter media' dropdown, and a 'Title' field. The 'Title' field contains the text 'นางงามช้าง'. The 'Media' dialog box also shows the image details: 'ผลงาน-2.png', 'January 29, 2023', '1 MB', '960 by 1154 pixels', and 'Delete permanently'. The 'Title' field is highlighted with a yellow box and the number 5. The 'Upload files' button is highlighted with a yellow box and the number 4. The 'Filter media' dropdown is highlighted with a yellow box and the number 1. The 'Add artwork' button is highlighted with a yellow box and the number 2. The 'Add information' button is highlighted with a yellow box and the number 3.

CAPABILITY
TANK LEARNING

เกี่ยวกับเรา จุดประสงค์ขององค์ความรู้ คู่มือผลิตภัณฑ์ 3 มิติ ป้ายนิเทศ 50x50

ด.ญ.กัญญาวีร์ ปิ่นอักษร

(ป.4) ชื่อเล่น บุ่มบีม เป็นคนช่างพูด จำเรื่องง่าย ชอบวาดรูปในเวลาว่าง

เพิ่มรูปผลงาน

RELATED PROJECT

รูปที่ 17 หน้าเพิ่มสะสมผลงานของบุ่มบีม

รูปที่ 18 เมื่อคลิกที่รูปผลงานจะแสดงภาพขนาดใหญ่พร้อมชื่อ

CAPABILITY
TANK LEARNING

เกี่ยวกับเรา จุดประสงค์ขององค์ความรู้ คู่มือผลิตภัณฑ์ 3 มิติ ป้ายนิเทศ 50x50

ลายอัตลักษณ์

ชุมชน 3 มิติ ป้ายนิเทศ

All ผลงาน ศิลปกรรม วัฒนธรรม

ด.ญ.กัญญาวีร์ ปิ่นอักษร
ผลงาน

อ.น.นุชรรัตน์ สุรินทร์
ผลงาน

ลายผ้าทอชนิดที่ 3
ศิลปกรรม วัฒนธรรม

ลายผ้าทอชนิดที่ 2
ศิลปกรรม วัฒนธรรม

รูปที่ 19 เพิ่มผลงานจะจัดเก็บไว้ในคลังลายอัตลักษณ์ชุมชนหมวดผลงาน

ติดต่อ ปริญญาผู้เชี่ยวชาญ

นายมนพล อันวันนา
หัวหน้าโครงการ
เบอร์โทร. 088-267-7771

อ.ดร.เฉลิมพล คงจิตต์
การจัดการความรู้และนวัตกรรม
เบอร์โทร. 084-613-3930

นายวิชาติ ประธานราษฎร์
ปราชญ์ชุมชน (ไต้ลื้อ ไตยอง ไตยวน)
เบอร์โทร. 084-378-0814

นางสาวนฤมล กิติ
นักการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์
เบอร์โทร. 083-56-6536

บรรณานุกรม

- กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือประวัติศาสตร์ทั่ว
ราชอาณาจักร เล่ม 9
- ฐาปกรณ์ เครือระยา. (2563). พรรณพฤกษาล้านนา: จากพันธุ์กรรมพืชสู่
ลวดลายในศิลปกรรม. เชียงใหม่ : โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- วิซุลดา มาตันบุญ. 2560. เส้นด้าย ลายผ้า ภูมิปัญญาไทลื้อ เล่ม 1.
ศูนย์เรียนรู้ชาติพันธุ์ไทในล้านนา และกลุ่มศึกษาปัญหาสังคม
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ลั่นทม จอนจวบทรง. (2557). วิถีชุมชนการจัดการความรู้ เพื่อยกระดับ
ธุรกิจชาวบ้าน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล. (2551). มรดกวัฒนธรรมผ้าทอไทลื้อ.
สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- รุจยา อากาศ. (2539). ไทลื้อ : อัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สถาบันวิจัยสังคม โครงการพิพิธภัณฑ์
วัฒนธรรมและชาติพันธุ์ล้านนา
- แสวง มาละแซม. (2540). ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น: คนของย้ายแผ่นดิน:
การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐานของ ชาวยองโน เมืองลำพูน.
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม.
- สำนักงานศิลปากรที่ 7 เชียงใหม่ กรมศิลปากร. 2560. นานุกรม แหล่ง
มรดกวัฒนธรรมในพื้นที่ล้านนาตะวันตก จังหวัดเชียงราย จังหวัด
แม่ฮ่องสอน จังหวัดลำพูน เล่ม 1. (หน้าที่ 319)

